

9. MESSIERJEV PLUS MARATON V ŠMARTNEM NA POHORJU

V soboto 29. in nedeljo 30. oktobra 2016 bosta Astronomsko društvo Orion iz Maribora in ZOTKS–Regionalni center Maribor v Šmartnem na Pohorju organizirala **9. Messierjev plus maraton (M+M)**. Naloga tekmovalcev na Messierjevem plus maratону je, da v eni noči najdejo čim več objektov z M+M seznama. Ta vsebuje 110 deep-sky objektov, od tega je 75 klasičnih Messierjevih objektov, 34 objektov iz seznama NGC kataloga in en objekt iz seznama Collinderjevega kataloga.

9. Messierjev plus maraton se bo odvijal v dveh delih. V popoldanskem delu bodo na **osnovni šoli Šmartno na Pohorju** potekala predavanja, s katerimi želimo popularizirati astronomijo. Drugi del M+M predstavlja tekmovanje v iskanju deep-sky objektov in bo potekalo na travniku v neposredni bližini šole. Če boste prispeli iz Slovenske Bistrice, se šola nahaja na koncu naselja na desni strani. Ob šoli so na voljo tudi parkirišča.

Vabimo vas, da se bodisi kot tekmovalec ali zgolj poslušalec ter opazovalec udeležite 9. Messierjevega plus maratona in druženja astronomov amaterjev v prijetnem okolju Pohorja. 9. Messierjev plus maraton je finančno podprla Zveza za tehnično kulturo – Regionalni center Maribor.

Program 9. Messierjevega plus maratona

Sobota, 29. oktober:

14:00 Otvoritev 9. Messierjevega plus maratona

14:15 **Mitja Govedič: Opazovanje planetarnih meglic**

Planetarne meglice spadajo med manj priljubljene opazovalne objekte globokega neba. Kljub temu da sta Obroček in Ročka ena prvih objektov, s katerimi začetniki v astronomiji spoznavajo nočno nebo, pa se pri teh dveh objektiv poznavanje planetarnih meglic velikokrat tudi konča. A svet planetarnih meglic je zelo raznolik, od majhnih in svetlih do velikih in površinsko zelo šibkih meglic, katerih oblika pogosto spominja na predmete iz vsakdanjega življenja. V predavanju bo najprej predstavljen nastanek planetarnih meglic, njihove značilnosti in oprema, s katero jih lahko opazujemo. Poseben poudarek bo na uporabi filtrov pri opazovanju. Predstavljene bodo tudi nekatere planetarne meglice, ki so vidne v srednje velikih teleskopih in jih lahko smatramo tudi kot opazovalni izziv.

15:15 **Gregor Hojnik: Meglična celica - detektor kozmičnih žarkov**

Želite v živo videti sledi, ki jih puščajo kozmični žarki? Na predavanju bomo najprej osvežili znanje o standardnem fizikalnem modelu osnovnih delcev, ki sestavljajo naše vesolje, si pogledali njihove lastnosti (naboj, masa, spin), njihov izvor in različne načine na katere jih lahko detektiramo. Nato si bomo v živo ogledali delovanje meglične celice in opazovali sledi, ki jih v njej puščajo različni elementarni delci še posebej kozmični žarki

16:15 **Danilo Majhenič: Meteorski dež - Od oblaka do "padajoče zvezde"**

Včasih so rekli, da zvezde padajo z neba, danes si utrnemo željo kadar vidimo utrinek, hkrati pa z današnjim znanjem zelo dobro poznamo podrobnosti tega naravnega pojava. Predstavil bomo fizikalne osnove nastanka »meteorskega dežja«, kaj je to kar pada, zakaj pada in od kod pada. Predavanje bo podkrepjeno s slikovnim materialom, ki bo omogočil lažje razumevanje.

17:15 – 18:30 Popoldanska malica in druženje

18:30 Sestanek s tekmovalci

19:00 Začetek tekmovanja

Nedelja, 30. oktober:

00:00 Odmor (v dogovoru s tekmovalci bo lahko odmor tudi prej ali nekoliko kasneje)

01:00 Nadaljevanje tekmovanja

05:30 Predviden konec tekmovanja

06:00 Razglasitev rezultatov in podelitev nagrad

Pravila tekmovanja na Messierjevem plus maratonu

- Cilj tekmovanja je najti čim več objektov s seznama Messier plus maratona v času tekmovanja. Zmagovalec Messierjevega plus maratona je tisti, ki je v krajšem času našel več objektov. Če je našlo več tekmovalcev enako število objektov, se pri razvrstitvi upošteva čas potrditve zadnjega objekta.

- Vsak tekmovalec opazuje samostojno. Tekmovalec lahko ima ob sebi še največ enega pomočnika. Ta mu lahko pomaga pri delu, razen pri rokovanju s teleskopom.

- Na enem teleskopu lahko tekmuje le en tekmovalec.

- Uporaba teleskopov z vodenjem je dovoljena, vendar tekmovalec pri iskanju objektov ne sme uporabljati sistema GO-TO. Dovoljena je uporaba filtrov na okularjih. Na ekvatorialnih montažah morata biti deklinacijski in rektascenzijski krog prelepljena, tako da nista vidna. Uporaba naprav in programske opreme, ki delujejo v povezavi z GPS sistemom ni dovoljena.

- Tekmovalec razen teleskopa lahko uporablja še binokular, vendar mora vse objekte sodniku pokazati skozi isto optično napravo.

- Najdene objekte potrjuje sodnik. Njegova odločitev je končna. Sodnik označi začetek in konec tekmovanja ter morebitne vmesne odmore ali prekinitve, če so potrebne.

- Tekmovalci morajo uporabljati svetila zastrta z rdečim filtrom. Svetila z belo svetlobo niso dovoljena!

- Objekt, ki ga tekmovalec prijavlja, naj bo v sredini zornega polja. Če je v zornem polju več Messierjevih objektov hkrati, je tekmovalec dolžan posamezne objekte identificirati sodniku.

Dostopi do prizorišča M+M:

Po avtocesti do izvoza Slovenska Bistrica – jug, nato mimo trgovskega centra na desni strani, do drugega rondoja, kjer zavijete desno skozi središče Slovenske Bistrice. Na koncu naselja, tik preden se cesta začne vzpenjati, zavijete na levo (smerokaz Šmartno na Pohorju), čez nekaj deset metrov pa na desno preko mosta čez Bistrico. Od tod naprej vse do Šmartnega na Pohorju ni večjih cestnih odceпов.

Dodatne informacije in prijave:

- Telefon: 040 811 055 (Igor Žiberna)

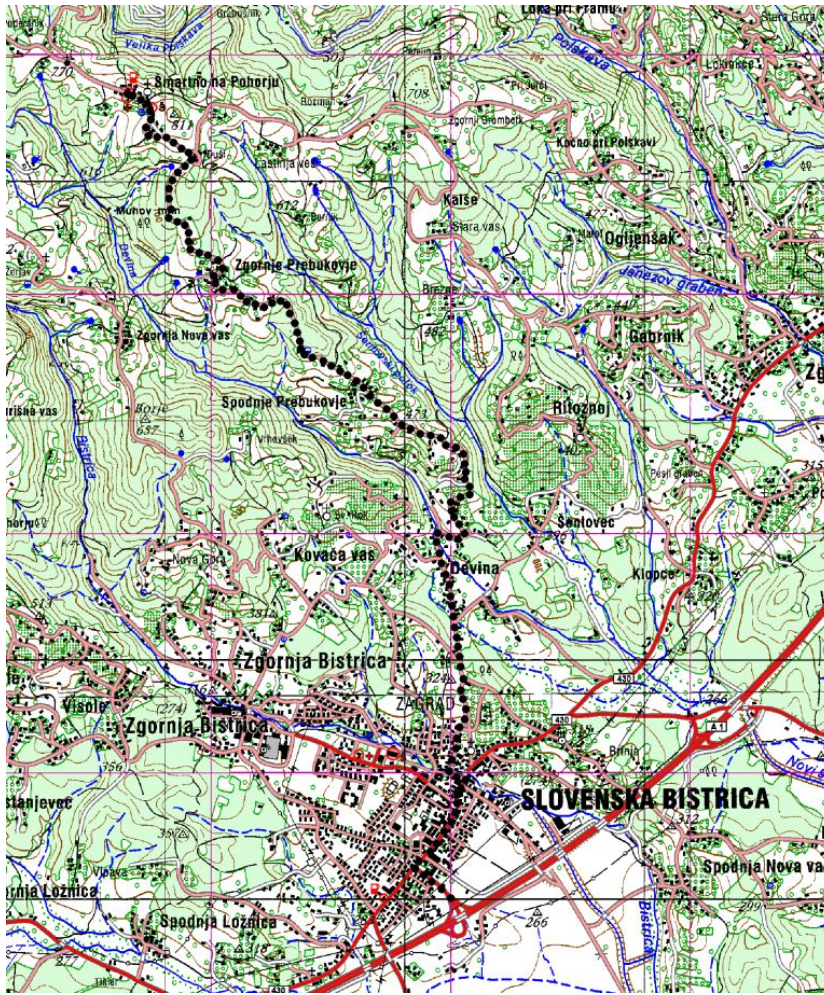
- Elektronska pošta: igor.ziberna@um.si

Vljudno prosimo, da zaradi organizacijskih razlogov prijave s številom udeležencev oddate tudi, če ne boste tekmovali, pač pa boste prisostvovali le kot poslušalec predavanj ali opazovalec. Vsekakor pripeljite s seboj svoj teleskop. Prijave oddajte na zgornji elektronski naslov do torka 11. oktobra 2016.

Prijazno vabljeni

Igor Žiberna
Astronomsko društvo Orion Maribor

Darja Kozar Balek
Vodja Regionalnega centra ZOTKS

Slika 1: Dostop do Šmartnega na Pohorju iz Slovenske Bistrice.

Slika 2: Prireditveni prostor in lokacija tekmovanja.